

ДЕТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ

Практичне заняття. ДЕТЕРМІНАНТИ ТІНЬОВОЇ ЕКОНОМІКИ

1. Класифікація детермінант тіньової економіки
2. Характеристика детермінантів тіньової економіки за змістовим наповненням
  - ❖ Компоненти економічної детермінанти тіньової економіки
  - ❖ Компоненти соціальної детермінанти тіньової економіки
  - ❖ Компоненти інституційно-правової детермінанти тіньової економіки
  - ❖ Компоненти державної детермінанти тіньової економіки
  - ❖ Компоненти політичної детермінанти тіньової економіки
  - ❖ Компоненти психологічної детермінанти тіньової економіки
  - ❖ Компоненти етичної детермінанти тіньової економіки

Завдання 1. Покажіть на графіку оптимальний рівень оподаткування, за якого державні доходи досягнуть свого максимуму.

Рис. 1. Крива Лаффера

Завдання 2. Знайти відповідність компонентів до трактування детермінантів тіньової економіки за змістовим наповненням

№ з/п	Детермінанти тіньової економіки	Компонента
1	2	3
1	Державна складова	– Рівень податкового навантаження та адміністрування податків
2	Економічна складова	– Надмірне втручання держави в економіку – Кризові явища в економіці та фінансовому секторі – Низький рівень життя населення

ДЕТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ

1	2	3
3	Етична складова	– Високий рівень безробіття – Соціальна диференціація та стратифікація суспільства – Недосконалість інституційного середовища
4	Інституційно-правова	– Недосконалість та нестабільність законодавчої бази – Незахищеність права власності та недієздатність системи судочинства
5	Політична складова	– Корумпованість державних служб різноманітних владних структур – Бюрократичне свавілля та хабарництво
6	Психологічна складова	– Суспільно-політична нестабільність – Неналежне виконання державою своїх функцій – Бажанням будь-якої людини є понести менші витрати, а отримати більше благ
7	Соціальна складова	– Формування у свідомості громадян лояльного відношення до корупції та використання тіньових схем, несплата податків і зайнятість в тіньовому секторі економіки не виступають предметом громадського осуду

Розв'язати тести:

1. За змістовим наповненням детермінанти тіньової економіки поділяються на:

- А. внутрішні та зовнішні;
- Б. економічні, соціальні, інституційно-правові, державні, політичні, психологічні, етичні;
- В. незначного впливу, значного впливу, катастрофічного впливу;
- Г. державні та глобальні;
- Д. прості та складні.

2. Відповідно до світової практики стимулюючий рівень оподаткування повинен перебувати в межах:

- А. 25-30%;
- Б. 5-10%;
- В. 10-20%;
- Г. 50-60%;
- Д. 1-5%.

3. Детермінанти катастрофічного (глобального) впливу - це детермінанти

- А. які діють протягом визначеного часу і для своєї нейтралізації або не потребують витрат, або потребують незначних витрат;
- Б. дія яких може бути компенсована відповідними їх масштабу засобами;
- В. дія яких не може бути компенсована;
- Г. які діють протягом необмеженого часу і для своєї нейтралізації потребують незначних витрат;

ДЕТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ

Д. дія яких завжди потребує незначних витрат.

4. Використання особою, наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей з метою одержання неправомірної вигоди або прийняття такої вигоди чи прийняття обіцянки/пропозиції такої вигоди для себе чи інших осіб або відповідно обіцянка/пропозиція чи надання неправомірної вигоди особі, зазначеній у частині першій статті 3 цього Закону, або на її вимогу іншим фізичним чи юридичним особам з метою схилити цю особу до протиправного використання наданих їй службових повноважень чи пов'язаних з ними можливостей – це?

А. тіньова діяльність;

Б. кримінальна діяльність;

В. корупція;

Г. відмивання грошей, отриманих злочинним шляхом;

Д. хабарництво.

5. За походженням детермінанти тіньової економіки поділяються на:

А. детермінанти незначного впливу, детермінанти значного впливу та детермінанти катастрофічного (глобального) впливу;

Б. внутрішні та зовнішні;

В. економічні, соціальні, інституційно-правові, державні, політичні, психологічні, етичні;

Г. короткострокові, середньострокові та довгострокові;

Д. всі відповіді вірні.

6. До причин виникнення тіньової економіки можна віднести:

А. низький рівень життя населення;

Б. високий рівень безробіття та орієнтацію частини населення на те, щоб отримати дохід будь-яким способом;

В. непрозорість судової та правоохоронної системи;

Г. низький рівень довіри населення до судових та правоохоронних органів;

Д. всі відповіді вірні.

7. Політична складова включає наступні компоненти:

А. проявляється через нестабільну економіку; порушення рівноваги між функціонуючими владними структурами, відсутністю у суспільстві злагоди; відсутність ефективного державного управління;

Б. бажанням будь-якої людини є понести менші витрати, а отримати більше благ. Суб'єкти господарювання, так як і домогосподарства, будуть хотіти володіти більшим доходом (надприбутками, неоподатковуваною заробітною платою,

ДЕТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ

додатковими виплатами);

В. формуванням у свідомості громадян лояльного відношення до корупції та використання тіньових схем, несплата податків і зайнятість в тіньовому секторі економіки не виступають предметом громадського осуду;

Г. корупція як зловживання посадовою особою своїм службовим становищем заради власних інтересів, що спричиняє шкоду інтересам держави й суспільства, проявляється через підкупність, продажність, хабарництво державних службовців;

Д. недосконалість та нестабільність законодавчої бази – нормативно-правова база щодо детінізації економіки потребує її перегляду на предмет усунення наявних у ній протиріч, гармонізації та приведення її у відповідність до міжнародних стандартів.

8. Крива, яка характеризує залежність бюджетних доходів від середнього рівня податкових ставок в країні (показує наявність оптимального рівня оподаткування, за якого державні доходи досягають свого максимуму):

А. Крива Джіні;

Б. Крива Ляффера;

В. Крива Сміта;

Г. Крива Лоренца;

Д. немає вірної відповіді.

9. Психологічна складова включає наступні компоненти:

А. проявляється через нестабільну економіку; порушення рівноваги між функціонуючими владними структурами, відсутністю у суспільстві злагоди; відсутність ефективного державного управління;

Б. бажанням будь-якої людини є понести менші витрати, а отримати більше благ. Суб'єкти господарювання, так як і домогосподарства, будуть хотіти володіти більшим доходом (надприбутками, неоподатковуваною заробітною платою, додатковими виплатами);

В. формуванням у свідомості громадян лояльного відношення до корупції та використання тіньових схем, несплата податків і зайнятість в тіньовому секторі економіки не виступають предметом громадського осуду;

Г. корупція як зловживання посадовою особою своїм службовим становищем заради власних інтересів, що спричиняє шкоду інтересам держави й суспільства, проявляється через підкупність, продажність, хабарництво державних службовців;

Д. недосконалість та нестабільність законодавчої бази – нормативно-правова база щодо детінізації економіки потребує її перегляду на предмет усунення наявних у ній протиріч, гармонізації та приведення її у відповідність до міжнародних

ДЕТІНІЗАЦІЯ ЕКОНОМІКИ

стандартів.

10. Етична складова включає наступні компоненти:

- А. проявляється через нестабільну економіку; порушення рівноваги між функціонуючими владними структурами, відсутністю у суспільстві злагоди; відсутність ефективного державного управління;
- Б. бажанням будь-якої людини є понести менші витрати, а отримати більше благ. Суб'єкти господарювання, так як і домогосподарства, будуть хотіти володіти більшим доходом (надприбутками, неоподаткованою заробітною платою, додатковими виплатами);
- В. формуванням у свідомості громадян лояльного відношення до корупції та використання тіньових схем, несплата податків і зайнятість в тіньовому секторі економіки не виступають предметом громадського осуду;
- Г. корупція як зловживання посадовою особою своїм службовим становищем заради власних інтересів, що спричиняє шкоду інтересам держави й суспільства, проявляється через підкупність, продажність, хабарництво державних службовців;
- Д. недосконалість та нестабільність законодавчої бази – нормативно-правова база щодо детінізації економіки потребує її перегляду на предмет усунення наявних у ній протиріч, гармонізації та приведення її у відповідність до міжнародних стандартів.